

Список літератури:

1. *Коришкова Т.* Контроль та управління ризиками в кредитній діяльності банків // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 1. — С. 24—25.
2. Методичні вказівки з інспектування банків «Система оцінки ризиків» // Постанова Правління Національного банку України від 15.03.2004 р. № 104.
3. Организация системы управления рисками в банке // Бухгалтерия и банки. — 2001. — № 3. — С. 17— 25.
4. *Пернарієвський О.* Аналіз, оцінка та способи зниження банківських ризиків // Вісник Національного банку України. — 2004. — № 4. — С. 44—48.
5. *Хмеленко О. В.* Кредитування та контроль: навч. посібн. / О. В. Хмеленко, В. Я. Вовк. — Х. : Вид-во Інжек, 2004. — 240 с.

УДК 368.03:657.631.6

А. А. Баранов,

к.е.н., доцент кафедри страхування,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ

Інвестиційна діяльність — це придбання і продаж довгострокових активів, а також інших інвестицій, які не є еквівалентами грошових коштів [2, с. 741]. Таке визначення наводиться у Міжнародних стандартах фінансової звітності. Воно є однаковим для всіх суб'єктів господарювання. Проте зміст інвестиційної діяльності страхових компаній має певні особливості. Інвестиційна діяльність страховика — інвестування і розміщення тимчасово вільних коштів, що є його власністю або якими він володіє або розпоряджається. Доходи від цієї діяльності є вторинними (похідними) від первинних доходів (страхових премій, отриманих за укладеними договорами страхування), але за обсягом можуть істотно перевищувати первинні доходи (така закономірність в основному характерна для іноземних страховиків). Збираючи страхові премії, страховик накопичує обсяг первинних доходів і має право розпоряджатися ними протягом певного часу. Інвестування тимчасово вільних коштів страхових резервів ґрунтується на

ймовірнісному характері обігу коштів цього фонду у процесі страхової діяльності, тому що від моменту надходження премій страхувальників на рахунки страховика до виплати страхових відшкодувань завжди проходить певний час.

Тривалість періоду збереження коштів страхувальникові страховика визначається терміном дії договору страхування. Термін страхування може бути значним, наприклад, договори страхування життя укладаються на кілька десятків років, і навіть довічно. При цьому страховик формує страхові резерви, кошти яких можуть протягом деякого часу не використовуватися, а у страхуванні життя — десятиріччями. Все це створює об'єктивну основу для участі страховика у роботі ринку вільного капіталу й інвестуванні як власних, так і накопичених ним коштів (страхових резервів) у різноманітні фінансові інструменти та до різних секторів економіки.

Страховик виступає інституціональним інвестором, основна функція якого в умовах ринкової економіки — залучення вільного капіталу клієнта в обмін на гарантію надання клієнту страхової послуги. Найчастіше саме інвестиційна діяльність забезпечує страховику основний прибуток, що буде компенсувати його збитки за основною (страховою) діяльністю та витрати на розвиток страхової діяльності. Напрямки інвестиційної діяльності страховика залежать від характеру коштів, які він використовує для інвестування. Ці кошти представлені двома групами тимчасово вільних коштів:

- власні кошти страховика;
- кошти страхових резервів страховика.

Власні кошти страховика — статутний капітал і нерозподілений прибуток, спеціальні і резервні (крім страхових) фонди, вільні резерви — можуть бути вкладені до будь-якої галузі економіки й у будь-якій формі згідно з чинним законодавством.

Кошти страхових резервів — це залучені, або зв'язані страховими зобов'язаннями кошти, які перебувають у тимчасовому розпорядженні страховика. Тому напрямки інвестування страхових резервів є суворо регламентованими, і страховик повинен бути гранично обережним при їх розміщенні. Обсяг страхових резервів, сформованих страховиком, завжди повинен відповідати обсягу взятих ним зобов'язань. Для виконання своїх зобов'язань перед страхувальниками у повному обсязі і у будь-який час, страховик повинен розміщувати кошти страхових резервів у таких видах диверсифікованих активів, що мають максимальні по-

казники прибутковості, надійності і ліквідності. Завдяки вільним коштам страхових резервів страховик може здійснювати:

- капітальні інвестиції;
- фінансові інвестиції.

Прикладами вхідних грошових потоків, що виникають у результаті інвестиційної діяльності, є:

- надходження грошових коштів від продажу основних засобів, нематеріальних активів, а також інших довгострокових активів;
- надходження грошових коштів від продажу власного капіталу або боргових інструментів інших суб'єктів господарювання, а також часток у інших підприємствах;
- надходження грошових коштів від повернення авансів і позик (інших, ніж аванси та позики фінансової установи), наданих іншим сторонам;
- надходження грошових коштів від ф'ючерсних і форвардних контрактів, опціонів і контрактів «своп» [1, с. 44].

Список літератури:

1. Гаманкова О. О. Фінанси страхових організацій: Навч. посіб. / О. О. Гаманкова. — К.: КНЕУ, 2007. — 328 с.
2. Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) 2004, ч. I. — К.: ПП «Видавництво «Фенікс», 2005. — 1273 с.

УДК 368

О. В. Баранова,

к.е.н., доцент кафедри страхування,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПРОЯВ ПРОЦЕСІВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА СВІТОВОМУ СТРАХОВОМУ РИНКУ

Економіка кожної країни стає все більш транснаціональною, що супроводжується можливістю виходу на велику кількість страхових ринків, що розвиваються, із широким охопленням країн, які є об'єктами інвестування. Визначальною тенденцією стає об'єднання страхових компаній за допомогою угод про тех-